

S-Interview: Kristof Van den Troost (2005)

Kristien Stessens (2002)

In dit interview spreken we met onze redacteur Kristof Van den Troost over zijn carrière in de academische wereld in Azië. Na zijn studies schreef Kristof een doctoraat over de Hongkongse misdaadfilm. Momenteel werkt hij als lecturer aan de Chinese University in Hong Kong. Kristof vertelt hoe hij na zijn studies in Hong Kong terecht kwam, hoe het is te werken op een snelgroeiende universiteit in Azië en hoe hij zijn interesse voor Chinese film verder vormgeeft in zijn werk.

KS: Wat heb je na je studies in Leuven gedaan?

Mijn laatste jaar Sinologie bracht ik door op uitwisseling aan de Chinese University of Hong Kong (CUHK). Dit maakte de schok van het afstuderen op een zekere manier nog erger. Ik moest niet alleen terug gewoon worden aan België; ik was plots ook geen student meer! Gedurende een jaar deed ik allerlei tijdelijke jobs en dacht ik na over wat ik nu eigenlijk wel met mijn leven wilde doen. Mijn meest interessante activiteit in die periode was ongetwijfeld meewerking aan een rapport over het Chinese ruimtevaartprogramma voor de Europese Ruimtevaartorganisatie (ESA). Gezien mijn aanvankelijk toch wel zeer beperkte kennis van de ruimtevaart was dat een enorme uitdaging, maar ook een fantastische gelegenheid om iets helemaal nieuw te leren. Ik kreeg bovendien ook de kans om het zwaarbeveiligde hoofdkwartier van de ESA te bezoeken!

In die periode bleef de heimwee naar Hong Kong aan me knagen, en ik begon ook snel de stimulerende omgeving van de universiteit te missen. Ik had er eerder nooit veel over nagedacht, maar besepte dat ik een grote honger naar nieuwe kennis bezat, en dat ik ook niet gauw een onderwerp beu werd. Het idee om in Hong Kong te gaan doctoreren kwam daar uit voort, en zonder er verder veel over na te denken stuurde ik een aanvraag in om als doctoraatsstudent aan CUHK onderzoek te gaan doen over de Chinese film.

Dat ik verkoos om me te specialiseren in de Chinese film had vooral te maken met mijn eindverhandeling in Sinologie, die ik over de geschiedenis van de Hongkongse filmindustrie geschreven had. Dat mijn eindverhandeling hierover ging was trouwens onwaarschijnlijk willekeurig. Ik had voor ik er aan begon nog geen twintig Chinese films gezien, al had ik gedurende mijn derde jaar in Leuven wel een aantal Chinese filmavonden georganiseerd, gebruikmakend van de films die vrienden en klasgenoten toevallig ter beschikking hadden. Ik sta er nog altijd verbaasd van dat wat oorspronkelijk een niet echt doordacht idee was uiteindelijk zo'n enorme impact heeft gehad op mijn leven! CUHK aanvaardde mijn voorstel, en in september 2006 begon ik er aan een vier jaar durend doctoraatsprogramma—een “PhD in Chinese Studies”. Ondertussen, een kleine negen jaar later, werk ik als “lecturer” (ongeveer hetzelfde als een docent) aan het Centre for China Studies waar ik mijn doctoraat behaalde.

KS: Waar ben je nu mee bezig?

Als lecturer in een “Master of Arts (MA) in Chinese Studies” programma, geef ik vooral les over de Chinese en Oost-Aziatische film, en ook over de geschiedenis van het moderne China. Ik ben tegelijkertijd ook de leider van hetzelfde MA programma, een positie die waarschijnlijk nogal moeilijk in te denken is in het Belgische systeem. In Hong Kong zijn dit soort programma's namelijk financieel onafhankelijk; ze worden niet ondersteund door de staat, terwijl bachelor en doctoraatsprogramma's wel zo'n steun genieten. Dit geeft MA programma's een zeldzame vrijheid om te experimenteren. Aangezien mijn programma nog maar in zijn kinderschoenen stond toen ik er verantwoordelijk voor werd, heb ik de kans gekregen om mijn eigen droomprogramma uit te bouwen! Ondertussen bieden we studenten een keuze van bijna twintig vakken aan, georganiseerd volgens twee specialisaties: “Chinese Arts and Culture” (vooral over literatuur, film en kunstgeschiedenis), en “Issues in Contemporary China” (gericht op de Chinese samenleving, politiek en internationale betrekkingen). Onze studenten kunnen bovendien ook vakken in andere faculteiten nemen, zolang deze iets met China te maken hebben. Het doel van het Centre for China Studies, en dus ook van mijn programma, is het soort opleiding aanbieden die je ook in Amerikaanse en Europese instellingen kunt genieten: alle vakken

worden in het Engels gegeven, en de studenten komen van heel de wereld. Het extra voordeel van onze programma's is dat je dit allemaal kan doen in Hong Kong, de "gateway to China".

KS: Je interesse voor film, en in het bijzonder de filmindustrie in Hong Kong, loopt als een rode draad door je carrière. Kan je ons iets meer vertellen over de inhoud van je doctoraat en je latere projecten in verband met film?

Het doel van mijn doctoraat was een geschiedenis te schrijven van de Hongkongse misdaadfilm. Veel van de bekendste Hong Kong films behoren namelijk tot dit genre; denk bijvoorbeeld aan de John Woo klassiekers van de jaren '80, en het enorm succesvolle "Infernal Affairs" (2002), waarvan de Amerikaanse *remake* door Martin Scorsese geregisseerd werd. Verbazend genoeg had niemand echt naar de oorsprong van dit genre films onderzoek gedaan. In mijn eindverhandeling toon ik hoe vanaf de jaren '50, misdaad weergegeven wordt in Hongkongse films. Doorheen die geschiedenis probeer ik ook aan te geven wat leidde tot de unieke stijl van Hongkongse misdaadfilms, zoals de impact van koloniale censuur, internationale film trends, en de ontwikkeling van een unieke Hongkongse identiteit.

Sinds ik mijn doctoraat afgewerkt heb, heb ik me verder verdiept in een paar van de onderwerpen waar ik tijdens mijn eerdere onderzoek over de misdaadfilm niet genoeg tijd voor had. Zo ben ik beginnen graven in de archieven van de Britse koloniale autoriteiten in Hong Kong, om beter te begrijpen wat hun redenen en principes waren in het opleggen van censuur. Momenteel begin ik aan een nieuw project waarin ik de invloed van Alfred Hitchcock op de Hongkongse misdaadfilms van de jaren '50 en '60 documenteer. Ik heb tussendoor ook gewerkt aan onderzoek over de weergave van historische trauma's in film, een onderwerp waar ik ook les over geef.

KS: Wat vond je het meest waardevol aan je opleiding?

Wat me oorspronkelijk tot Sinologie aantrok was de mogelijkheid om meer over de Chinese geschiedenis te leren, en ik heb dus warme herinneringen aan de lessen geschiedenis van Professor Standaert en Professor Vande Walle. Het verstrijken van de jaren heeft waarschijnlijk wel de pijn van die lessen verzacht: ik geloof dat beide vakken zeer vroeg 's morgens gegeven werden, en ik kan nu zelfs met enige nostalgie terugkijken naar de uren die ik besteedde aan het samenvatten van *The Search for Modern China* van Jonathan Spence! Ironisch genoeg apprecieer ik nu ook meer de moeite die Professor Standaert deed om ons correcte voetnoten te leren schrijven. Ik doe mijn studenten nu net dezelfde foltering aan, en dat geeft me toch een (licht sadistisch) genoegen... Het meest waardevolle aan de opleiding Sinologie in Leuven is waarschijnlijk de uitstekende taallessen—ik wist dat niet toen ik student was, maar sindsdien is het me duidelijk geworden dat Leuven op dat vlak bij de wereldtop hoort.

KS: Ontbrak er iets?

Toen ik Sinologie studeerde (2000-2005) leerden we maar heel weinig over het moderne China, en dat vond ik erg spijtig. Ik heb gehoord dat dat ondertussen al sterk veranderd is. Ik heb er ook nog altijd spijt van dat ik het vak over de Chinese kunstgeschiedenis niet kon nemen—in het systeem van toen zat ik in de economische richting, terwijl dat vak enkel aan de studenten van de cultuurhistorische richting gegeven werd.

KS: Zou je opnieuw Sinologie gaan studeren als je kon terugkeren in de tijd?

Zeker en vast. Zowel de opleiding als de vrienden die ik er maakte hebben een enorme en zeer positieve invloed gehad op mijn leven. Als ik er nu opnieuw mee kon beginnen zou ik er dubbel zoveel van genieten!

KS: Wat is je meest beklijvende herinnering aan je studententijd in Sinologie?

Wanneer ik terugdenk aan mijn studententijd in Sinologie is het eerste wat in me opkomt een beeld van de zevende verdieping waar ik me zenuwachtig aan het voorbereiden ben op een individuele sessie met Zhao *laoshi* om de uitspraak van "ji-qi-xi" te oefenen! Ik kijk ook met veel plezier terug op de lessen van Dirk Derhaeg in het eerste jaar.

KS: Welke andere passies/hobby's heb je naast jouw werk?

Mijn werk en mijn voornaamste passie zijn met elkaar verwoven: ik spendeer een groot deel van mijn vrije tijd aan het kijken naar films.

KS: Hoeveel verdien je? Of (minder Chinees) hoeveel denk je dat een beginnende werkende sinoloog als loon kan verwachten?

Ik verdien ongeveer 3,000 euro per maand, maar aangezien de kost van het leven duurder is in Hong Kong zegt dat eigenlijk niet zoveel. Ik heb geen idee hoeveel een kersverse sinoloog vandaag kan verwachten als loon. Zelf heb ik nooit heel veel om het loon gegeven—het leek me belangrijker dat ik iets deed dat ik interessant vond. Toen ik doctoreerde moest ik rondkomen met minder dan 1,000 euro per maand, maar dat vond ik niet erg.

KS: Hoe liggen de kansen voor Sinologen om aan de slag te gaan in de academische wereld in Azië?

Als je gedoctoreerd hebt liggen die kansen redelijk goed, denk ik. In vergelijking met de universiteiten in Europa en Amerika zijn de universiteiten in Azië in volle expansie. In Hong Kong is er bovendien in de laatste jaren een sterke groei in de studie van China geweest, met veel nieuwe programma's en investeringen waarvan onder andere het centrum waar ik werk genoten heeft.

KS: Is er een groot verschil tussen de academische wereld in Hong Kong en in Leuven?

Als student en als docent heb je een zeer verschillend perspectief op de universiteit en de academische wereld, dus het is moeilijk om Leuven en Hong Kong te vergelijken. In het algemeen volgt Hong Kong het Angelsaksische academische model. Er is veel minder nadruk op dingen van buiten leren voor examens, en meer op praktijk: studenten moeten veel essays schrijven, en klasdiscussie staat centraal in het lesgeven. Op vlak van de Sinologie is Hong Kong ook meer verbonden met de rest van de wereld: je kan elke week wel ergens een interessante lezing bijwonen van een bekende “China scholar” die in de stad langskomt.